

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

עדות כבושה - משקלה ומעמדה הראייתי

מהי עדות כבושה? מה מניע אדם לכבוש את עדותו? אילו הסברים יכולים להניח את דעתו של בית המשפט ולהביא לכך שעדות כבושה תתקבל כבעלת ערך ומשקל בהליך פלילי ומתי עדות כבושה יכולה דווקא להזיק למעיד? עו"ד אסף דוק מסביר.

מהי עדות כבושה

המונח המשפטי עדות כבושה מתייחס לעדות שהמעיד אותה הסתיר או כבש בליבו מטעמים שונים במהלך חקירה בתחילת הליך פלילי, ובהמשך ההליך מבקש למסור אותה ולהביא את המידע שהסתיר בפני בית המשפט.

ככלל, בית המשפט מתייחס בחשדנות לעדות כבושה, ולא מייחס לה משקל רב אם בכלל. יתרה מכך, עדות כבושה עשויה לפגוע באמינותו של העד אם אינה מוצגת כראוי בפני בית המשפט.

יחד עם זאת, בהינתן הסבר מניח את הדעת לסיבה בשלה כבש העד את עדותו בחקירה המוקדמת, יכול בית המשפט להחליט להתייחס לעדות הכבושה כעדות אמינה ובעלת משקל מכריע במשפט.

מה הפסול מבחינת בית המשפט בעדות כבושה

ככל שחקירה מתקיימת בסמוך למועד ביצוע העבירה, כך גדלים הסיכויים להגיע לחקר האמת, כיוון שהראיות טריות, זיכרוןם של העדים חד, והסיכויים למצוא ראיות בשטח גדולים יותר. עדויותיהם של מי שהיו נוכחים במקום בזמן ביצוע העבירה מסייעות לחוקרים להגיע לחקר האמת, לכן עד שכובש את עדותו - זאת אומרת, מסתיר פרטים, מוסר מידע כוזב או חלקי, או אינו מוסר את כל האמת הידועה לו על המקרה, משבש את החקירה, מפריע למטרה להגיע לחקר האמת, ומונע מבי המשפט לעשות משפט צדק. כדי שבית המשפט יקבל עדות כבושה הנמסרת על ידי אותו עד מאוחר יותר בהליך כבעלת משקל, על העד לספק הסבר מניח את הדעת לכבישת עדותו מלכתחילה.

דוגמאות למקרים בהם אדם מסתיר פרטים בחקירה הראשונית

קיימות סיבות מגוונות בשלהן עשוי נחקר לכבוש את עדותו. לפניכם מספר סיבות ונסיבות נפוצות לכבישת עדות, יחד עם הסבירות שבנסיבות אלו יקבל בית המשפט את עדותו הכבושה של הנחקר:

□ **חוסר הבנה וידע בנוגע להליך הפלילי** - כאשר מדובר בנחקרים נורמטיביים, אנשים מהשורה שאינם מצויים בעולם הפלילי, הם עלולים לעשות טעויות במהלך חקירה פשוט משום שאינם מבינים את משמעות מעשיהם. נחקר שאינו מכיר את עולם הפשע יכול לחשוב שעדיף לו להימנע מלספר את כל האמת בחקירה הראשונית כדי לא להפליל את עצמו או אדם יקר לו, וכי ניתן יהיה למסור את הפרטים החסרים בהמשך התהליך במידה ויהיה

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

בכך צורך. גישה זו היא שגויה, שכן במרבית המקרים, בית המשפט לא יקבל את עדותו הכבושה של עד כזה, ולא יראה בחוסר ההבנה של אותו אדם סיבה ראויה לכבישת עדותו. מבחינת בית המשפט, נחקר רשאי להתייעץ עם עורך דין לפני חקירה ואם בחר הנחקר שלא לממש זכות זו, עליו לשאת בתוצאות בחירה זו.

□ **נפגעי עבירות אלימות ומין** - לא אחת קורה שנפגעי עבירות אלימות ומין נמנעים ממסירת כל פרטי העבירות שבוצעו כנגדם מתוך בושה, כאב, רצון לשמור על פרטיותם וכיוצא בזה. במקרים אלו בית המשפט יכול לקבל את העדות הכבושה, בהתאם למסירת הסבר המניח את דעתו.

□ **נפגעי עבירות אלימות ומין במשפחה** - נפגעי עבירות אלימות ומין שבוצעו בתוך המשפחה נמצאים בסיטואציה קשה, בה עדותם עשויה להפיל אדם קרוב להם. לעתים קרובן העבירה נמצאת/ת בסיטואציה בה מופעלים עליו/ה לחצים מקרב בני המשפחה הקרובה שלא לחשוף את האמת, וגם מבלי שיופעלו לחצים על הקרבן, חשיפת כל האמת היא כואבת וסבוכה עבורם. במקרים אלו בית המשפט יכול לקבל עדות כבושה, בכפוף להסבר מניח את הדעת לכבישתה.

□ **עד מאוים** - כאשר מדובר בעבירה בה מעורבים ארגוני פשע או גורמים עבריינים אלימים, עלול העד למצוא עצמו במצב בו במידה וימסור עדות מלאה יחשוף עצמו לסכנה של פגיעה מצד העבריינים. במצב כזה, במידה וינתן ההסבר הולם, יקבל בית המשפט את העדות הכבושה.

□ **עד מדינה** - במקרה של עד מדינה, מדובר במי שהיה שותף לביצוע עבירה, נמנע ממסירת מידע בכדי שלא להפיל את עצמו, ובתמורה להגנה או הקלה מצד המדינה הסכים למסור עדות כבושה שתפיל את שותפיו לביצוע העבירות. עדות כבושה של עד מדינה תתקבל על ידי בית המשפט, בהתאם להסכמים שנחתמו בין עד המדינה והמשטרה.

□ **מי שאינו רוצה להפיל אדם קרוב** - כאשר נחקר היה עד לביצוע עבירה על ידי אדם יקר לו, יתכן וימנע מלספר את האמת בחקירה הראשונה כדי שלא להפיל את מקורבו. אם כאשר אותו עד ייקרא להעיד בבית המשפט יחליט לספר את האמת, יהיה עליו לספק הסבר מניח את הדעת לכבישת עדותו כדי שבית המשפט יוכל לראות בעדות הכבושה מידע אמין ורלוונטי.

□ **מי שהופעל עליו לחץ בעת חקירה** - בעיקר כאשר מדובר בנחקרים נורמטיביים, הפעלת לחץ על ידי המשטרה עלולה לגרום לנחקר להפיל עצמו, למסור מידע לא מדויק שיזיק לו, או להימנע מלמסור מידע שיכול לשמש להגנתו. במקרה כזה יכול הנחקר למסור עדות כבושה באמצעות עורך דינו. עורך דינו של אותו נחקר יצטרך להביא בפני בית המשפט טיעונים ראויים לקבלת העדות הכבושה.

יחסו של בית המשפט לעדות כבושה

מבחינת בית המשפט, נחקר שהסתיר מידע או לא מסר מידע אמיתי בחקירתו במשטרה מחבל בעבודת בית המשפט, ומקשה על צוות החקירה להגיע לחקר האמת. היות שכך, באופן כללי עדות כבושה תפגע באמינותו של

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

העד וביחס בית המשפט אליו.

יחד עם זאת, כאשר יש סיבה מוצדקת או מניחה את הדעת לכבישת העדות בחקירה הראשונית, ייעתר בית המשפט לבקשת העד לקבל את עדותו הכבושה, מתוך הכרה בגורמים פסיכולוגיים ואחרים שהשפיעו על העד, ומתוך שאיפה להגיע לחקר האמת ולעשות משפט צדק.

כדי למסור עדות כבושה שתתקבל על ידי בית המשפט יש להסתייע בעורך דין פלילי מנוסה, שידע להציג בפני בית המשפט נימוקים משכנעים לקבלת העדות הכבושה.

חשיבותו של ליווי משפטי עוד לפני הגעה לחקירה במשטרה

דבריו של נחקר בחקירה הראשונה במשטרה הם הבסיס ליחס לו יזכה לאורך ההליך הפלילי.

במקרה של עדות כבושה, נחקר שאינו מקבל ליווי משפטי הולם עשוי למצוא עצמו במצב בו טעויות שנעשו במהלך החקירה הראשונית במשטרה אינן ניתנות לתיקון. לכן, חשוב לפנות לעורך דין פלילי מנוסה עוד בטרם הגיע לחקירה, בייחוד אם הנך אדם נורמטיבי שאינו רגיל להיות בחדר חקירות. כל נחקר זכאי לפגישה והתייעצות עם עורך דין בטרם החקירה, כדי להגן על האינטרסים שלך, אל תוותר על זכות זו.

עדות כבושה עלולה להזיק למעיד אותה, אם אינה נמסרת בנסיבות המתאימות, ולכן חשוב ביותר לנצל את הזכות להיוועץ עם עורך דין פלילי לפני החקירה.

ייעוץ משפטי בנושא עדות כבושה

קורה שנחקר מקבל ייעוץ משפטי לכאורה מגורמים שאינם מצויים בתחום הפלילי, לעתים אף מדובר בעורכי דין שהתמחותם אינה בתחום הפלילי. חשוב לוודא שמי שמיייעץ לך הוא עורך דין פלילי מוסמך ובעל ניסיון. ייעוץ מכל אדם שאינו עורך דין פלילי מנוסה עלול להזיק לך במקום להועיל. את הנזק שיעשה יעוץ לקוי בתחילת ההליך, לא תמיד ניתן יהיה לתקן מאוחר יותר.

במידה וזומנת למתן עדות או חקירה במשטרה - פנה בהקדם להיוועצות עם עו"ד פלילי טרם הגעתך לתחנת המשטרה על מנת ולהימנע מטעויות ומהפללה עצמית.

במידה ומסרת עדות שאינה מלאה, הסתרת מידע או מסרת מידע כוזב בעת חקירה וברצונך לשנות את עדותך - פנה בהקדם להיוועצות בעו"ד פלילי כדי שסייע לך להציג ולהסביר בפני בית המשפט את עדותך כבושה על מנת שזו תתקבל על ידי השופט ותייעץ לך בהליך.

צוות עורכי הדין שלנו, ביניהם גם יוצאי הפרקליטות השונות ורשויות האכיפה, פועל במקצועיות ומסירות על מנת ולהגן על זכויותיך. המשרד מונה צוות אנשים מוכשר וייחודי המתורגל בחשיבה "מחוץ לקופסה" למציאת פתרונות

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

מקוריים ופועל תמיד למען לקוחותיו ללא מורא ובנאמנות, תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצון המטופל. במידה והנך מעוניין לקבל ייעוץ משפטי מקצועי בנושא עדות כבושה, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.